

Är statsskulden rimlig?

SCB 2018-09-28

Hans Lindblad

Riksgäldsdirektör

Riksgäldens uppdrag

Statens finansförvaltning

- Statens betalningar och kassahantering
- Upplåning och förvaltning av statsskulden
- Garantier och lån
- Finansieringssystemet för kärnavfall

Finansiell stabilitet

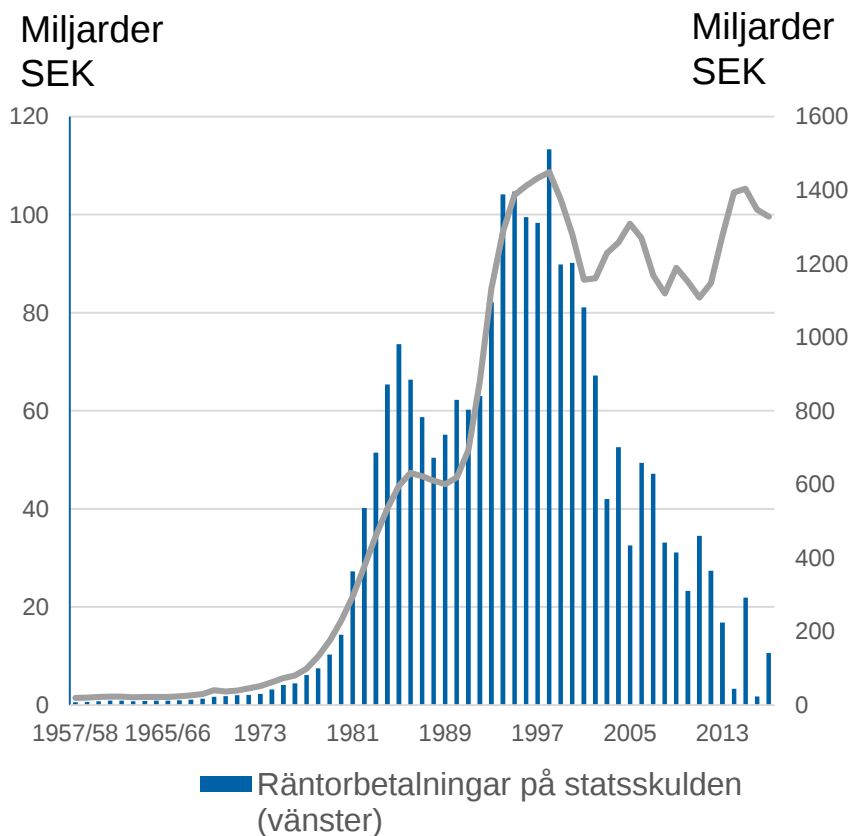
- Insättningsgarantin
- Bankkrishantering (resolution)
- Finansiella stabilitetsrådet

Varför har vi en statsskuld?

- **Politiska beslut/avvägningar mellan olika långsiktiga mål styr statsskulden**
- **Tre aspekter avseende finansiering av offentlig sektor**
 1. Finanspolitikens långsiktiga hållbarhet
 2. Samhällsekonomisk effektivitet -- stötdämpare
 3. Rättvisa över generationer
- **Misskötsel av ekonomin – (tänk Grekland....eller svenskt 90-tal)**
- **Skuld av rätt skäl är inte dåligt!**

Vad är en statsskuld?

- Statsskulden = summan av alla budgetsaldon
- Historisk exposé
- Stramare budgetprocess -- Lindbeckkommissionen
- Stabil statsskuldutveckling senaste 25 åren
- Räntor på statsskulden – en allt mindre del av utgiftssidan
- Enorma besparingar för statskassan

Hur mäts statsskulden?

- **Olika sätt att mäta statens skulder och finansiella ställning**
 - Statens okonsoliderade statsskuld – Riksgäldens huvuddefinition
 - Statens konsoliderade statsskuld
 - Maastrichtskulden – offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld
- **Hur definieras statsskulden?**

Olika mått för statsskulden		
Mått	Ingår	Ingår inte
Statens okonsoliderade statsskuld (Riksgälden)	Hela statsskulden ingår, oavsett ägare	
Statens konsoliderade statsskuld (Ekonomistyrningsverket)	Statens skuld	Internstatligt ägande
Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Statistiska Centralbyrån)	Hela den offentliga sektorns skuld: statens, kommunernas och pensionssystemets skulder.	Internt ägande

{ Vår huvuddefinition

{ "Maastrichtskulden"

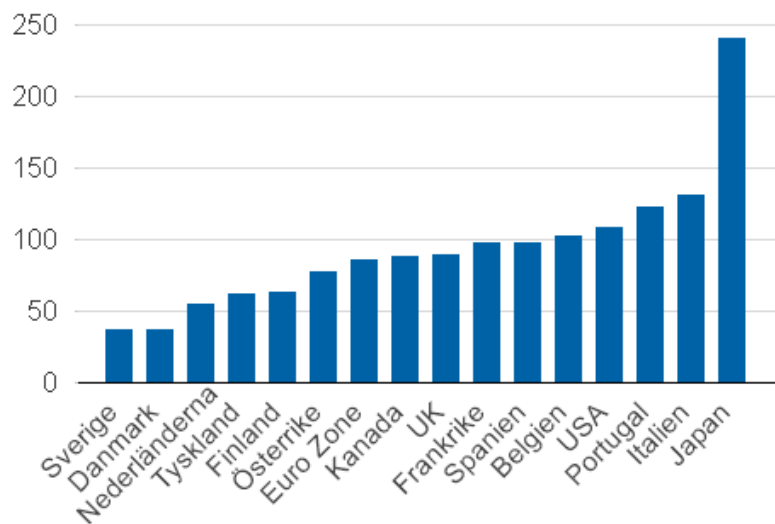
Vem äger den svenska statsskulden?

(Alla siffror är i procent, Källa SCB, Finansräkenskaperna)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AP-fonder	5.3	5.3	4.1	3.0	2.9	3.5
Riksbanken	0.3	0.8	0.8	11.4	21.4	27.0
Försäkring och pensionsinstitut	27.9	25.2	22.9	22.3	22.2	21.2
Banker, kreditmarknadsföretag	11.5	8.8	3.1	1.8	0.5	1.1
Värdepappersfonder	7.2	6.3	7.1	8.0	9.0	8.2
Övriga svenska placerare	9.0	9.7	8.8	8.1	7.8	9.8
Utländska investerare	38.8	43.9	53.2	45.5	36.0	29.1

Statsskulden i ett internationellt perspektiv

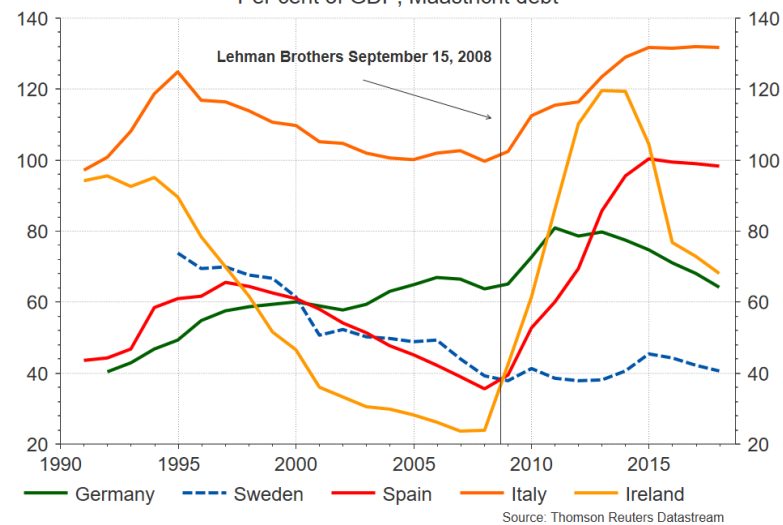
Offentliga sektorns bruttoskuld, % av BNP

Källa: IMF

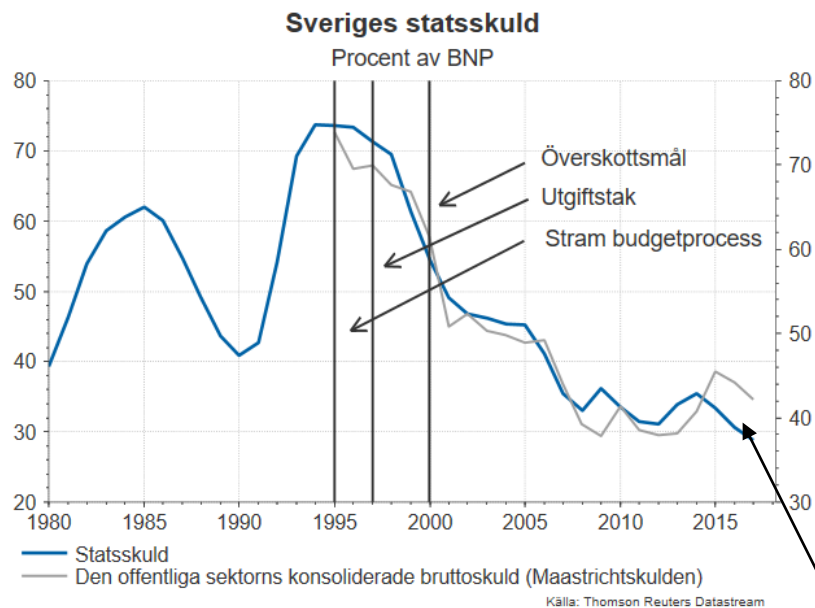
Government debt, Europe

Per cent of GDP, Maastricht debt

Statsskulden och det finanspolitiska ramverket

Statsskulden i procent av BNP har fallit snabbt sedan 1990-talskrisen

- Överskottsmål för den offentliga sektorns finansiella sparande
- Stram budgetprocess
- Utgiftstak för staten
- Det kommunala balanskravet
- Finanspolitiska rådet 2007

Pensionssystemet!

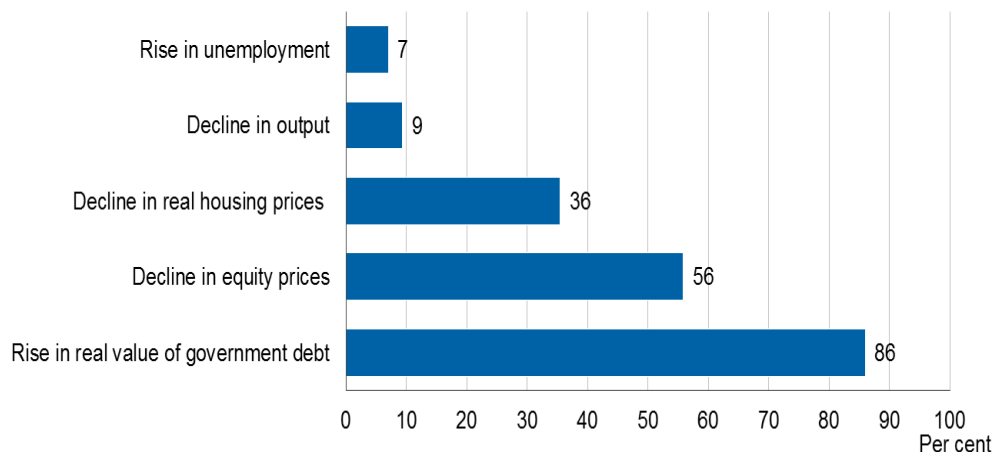
Nyheter i det finanspolitiska ramverket

- **Överskottsmålets nivå ändras till en tredjedels procent av BNP**
- **Ramverket kompletteras med ett skuldankare**
- **Uppföljningen av överskottsmålet skärps**
- **Finanspolitiska rådet ges tydligare roll**

Vårt finanspolitiska ramverk har tjänat oss väl. Sedan det infördes under 1990-talet har Sveriges offentliga finanser förbättrats, den offentliga skulden har minskat kraftigt och förtroendet för Sveriges ekonomi är idag högt.

En hög skuld kan äventyra den ekonomiska stabiliteten

Genomsnittliga effekter på finansiella variabler efter en finansiell kris

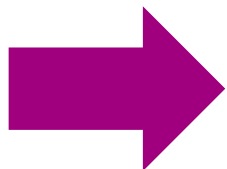

Källa: Reinhart och Rogoff (2009).

- Reinhart/Rogoff: Potentiellt stora makroekonomiska effekter efter finansiella kriser
- Starka offentliga finanser en förutsättning för framgångsrik krishantering

Negativa effekter av en alltför liten statsskuld

- Utan statsskuld ingen statspappersmarknad
- Sämre låneberedskap för staten och risk för höga räntekostnader
- Avsaknad av riskfri jämförelseränta
- Brist på säkra tillgångar i det finansiella systemet

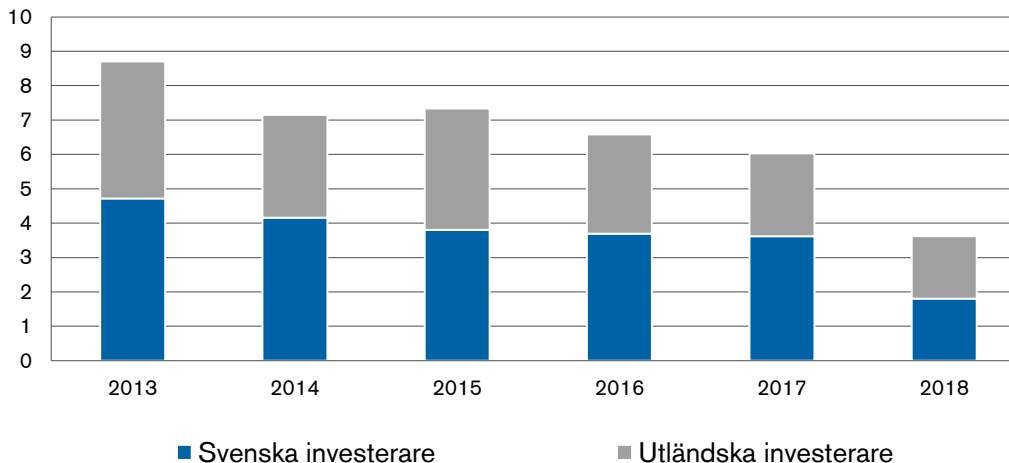
En väl fungerande statspappersmarknad behövs både för statens upplåning och den finansiella stabiliteten

Liten skuld gör att statspappersmarknaden fungerar sämre

- Minskat utbud av statsobligationer, till följd av budgetöverskotten, har bidragit till försämrad likviditet på statsobligationsmarknaden...
- ...men även andra faktorer ligger bakom: finansmarknadsregleringar, Riksbankens köp av statsobligationer

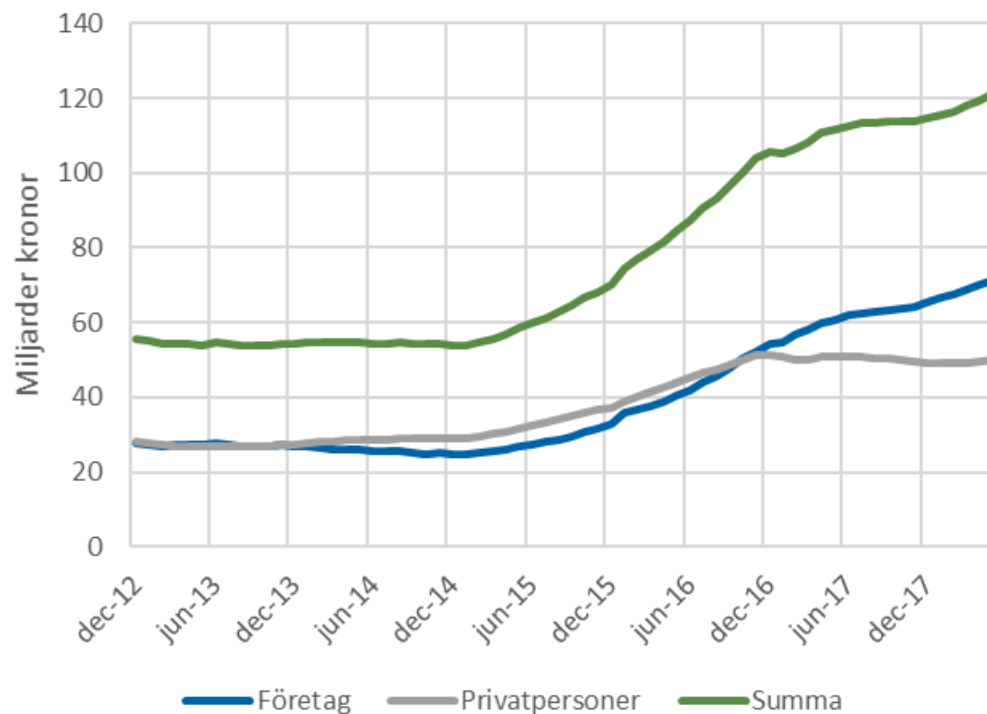
Genomsnittlig daglig omsättning i statsobligationer

Miljarder kronor

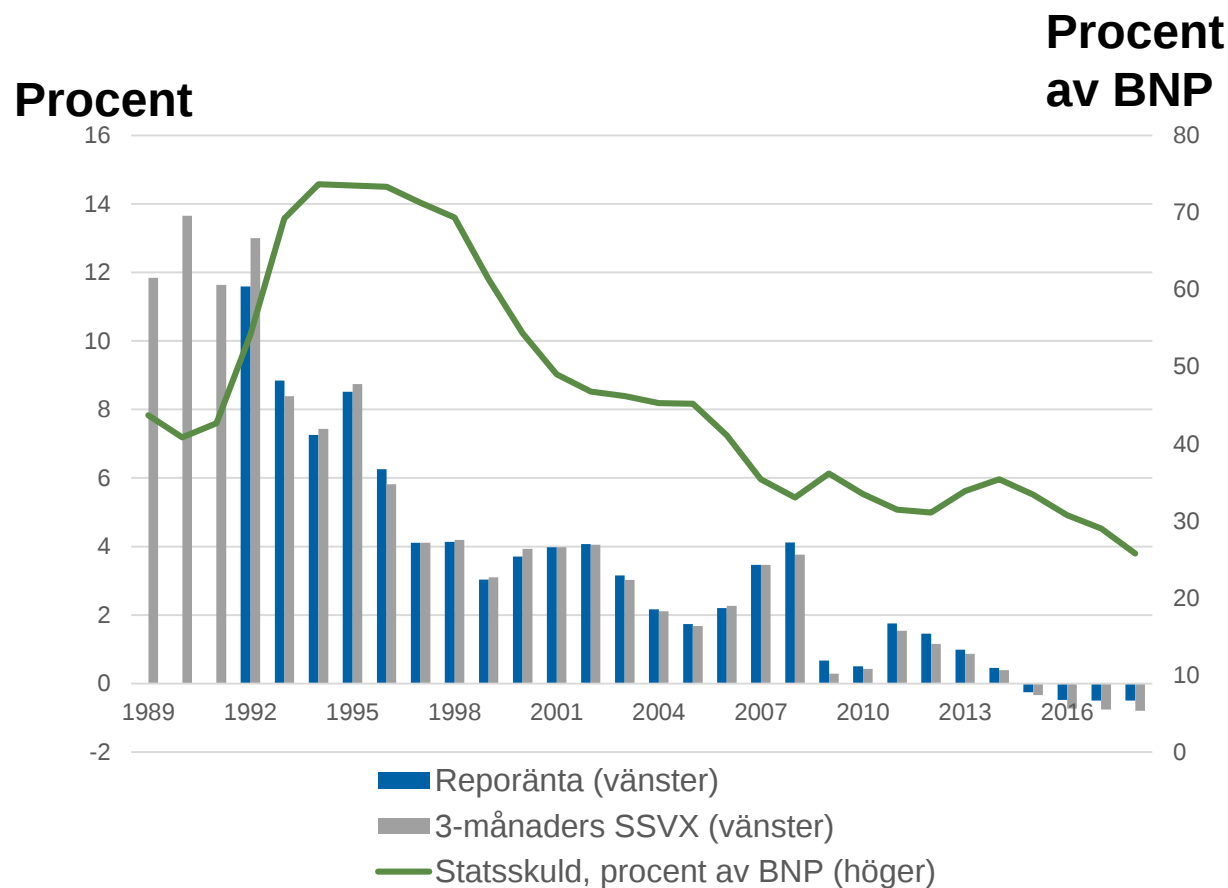
Källa: Riksbanken

Räntearbitrage på skattekontot blåser upp saldot

Kapitalplaceringarna på skattekontot är en dyr form av upplåning och medför en merkostnad för staten på sammanlagt cirka 1,7 miljarder kronor 2015-2019.

Bra med statsfinansiella muskler

Vad är en rimlig nivå på statsskulden?

I samband med den finanskrisen aktualiserades frågan om vilka implikationer stora/växande skulder har. Avsnittet bygger på ***Riksgäldens fokusrapport "Statsskuldens roll i ekonomin"***.

- Statsskulden viktig stötdämpare i ekonomin
- Vad säger forskningen om statsskuld vs ekonomisk tillväxt?
- Vad säger forskningen om statsskuldens påverkan på statsobligationsräntor?
- Vad historien har lärt oss
- Vi knyter ihop säcken

Vi tror att lagom skuld nås redan 2019

